

BIBLIAI SZABADEGYETEM EZÉKIEL (עֶזְקִיֵּאל) KÖNYVE

Előadó: Fenyvesi Péter Pál

Bevezetés

A Biblia átlagos olvasója számára Ezékiel könyve nagyrészt összefüggéstelen látomások zavaros útvesztője, forgó kerek és száraz csontok kaleidoszkópja, amely dacol minden értelmezéssel. Ez a benyomás gyakran elriasztja az olvasót a könyv tanulmányozásától, s ezzel lemond az Ószövetség egyik nagy irodalmi és lelki fejezetéről, pedig üzenete és jelentősége nélkülözhetetlen...

A szerző és a keletkezés időpontja. Ennek a könyvnek a szerzője „Ezékiel pap, Búzi fia” (1:3). Az Ezékiel név azt jelenti, hogy „Isten megerősít” vagy „Isten megkeményít”.

Jeremiához (Jeremiás l!) és Zakariához (Zakariás 1:1; vö. Nehémiás 12:4, 16) hasonlóan Ezékiel is pap volt (Ezékiel 1:3). Ezékiel apját csupán az 1:3 említi. Csak Jeremiás, Zakariás és Ezékiel próféta-pap, és mindhárman a fogság alatt vagy a fogság utáni időszakban prófétáltak. Ezékiel papi származása részben magyarázatot ad arra, hogy miért hangsúlyozza a jeruzsálemi templom állapotát, az Úr dicsőségét, a jeruzsálemi papok cselekedeteit és Isten jövőbeli templomát.

Ezékiel szolgálatának időpontjai könyvének kronológiai utalásai alapján meghatározhatók (1:2; 8:1; 20:1; 24:1; 29:1, 17; 30:20; 31:1; 32:1, 17; 33:21; 40:1). Ezékiel valamennyi prófécijája időrendi sorrendben szerepel („a fogság ötödik évétől” kezdődően, 1:2, és „fogságunk huszonötödik évével” bezáróan, 40:1, kivéve a 29:1, 17-ben szereplő próféciaikat). Ez a két eltérés azzal a ténnyel magyarázható, hogy téma szerint odaillenek, mert Egyiptom elleni próféciaik a 29-32. részben szereplő többi próféciaéhoz hasonlóan.

Ezékiel szolgálata „a harmincadik évben, a negyedik hónap ötödikén” kezdődött, „Jójákin király fogságba vitelének ötödik évében” (1:1-2). Jójákin Kr. e. 597 decemberében lépett trónra, miután Jójákim meghalt (2Kir 24:1-12). Mindössze három hónapos uralkodás után Nebukadneccar (Károli szóhasználatában: Nabukodonozor) foglyul ejtette Jójákind, és Babilonba vitette. Jójákin fogságának ötödik éve Kr. e. 593. volt, a negyedik hónap pedig Tammuz hava. Tammuz hava (akkádul *Dumuzi*) Kr. e. 593-ban július 27-én kezdődött. Ezért Ezékiel Kr. e. 593. július 31-én kezdte meg szolgálatát (a „ötödik nap” úgy érthető, ha július 27-ét és 31-ét is számítjuk).

Ezékiel azt is mondja, hogy szolgálata „a harmincadik évben” kezdődött (Ezékiel 1:1). A teológusok vitatják ennek az állításnak a pontos jelentését, de sokak szerint itt Ezékiel életkoráról van szó. Ha ez így van, akkor abban az időben kapta a próféta megbízatását, amikor alkalmassá vált arra, hogy elkezdje a papi szolgálatot (vö. 4Mózes 4:3).

Ezékiel könyvében az utolsó keltezett prófécia „a huszonhetedik évben, az első hónap első napján” hangzott el (Ezékiel 29:17). Ezékiel 593-ban kezdett prófétálni (Jójákin fogságának ötödik évében, 1:2), ezért ez a prófécia Kr. e. 571-ben hangzott el (március 26-án). Ily módon Ezékiel próféta tevékenysége legalább huszonkét évet ölelt fel (Kr. e. 593-571), harminc-éves korától ötvenkét éves koráig tartott.

Történelmi háttér. Ezékiel könyve Júda babiloni fogsága idején íródott, Nebukadneccar uralma alatt. Ezékiel a foglyok egyik Tél-Ábíbban tartózkodó csoportjával élt együtt (ami nem a mai Izráel területén található Tel-Avivval azonos). Ez a város a Kebár folyó partján volt Babilonban (3:15). Pontos helye ismeretlen, de a Kebár folyót a babiloni nagy csatornával azonosítják (akkádul *naru kabaru*). Ez a csatorna közvetlenül Babilon fölött ágazott el az Eufráteszből, és a várostól keletre folyt. Átvezetett az ősi Nippúr területén, majd újból egyesült az Eufráteszszel Uruk közelében (bibliai nevén Ere).

A Jeruzsálem összeomlását közvetlenül megelőző években Ezékiel Babilonban szolgált. Üzenete süket fülekre talált mindaddig, amíg Babilonba is el nem jutott a város pusztulásának híre. Jeruzsálem eleste változást hozott Ezékiel próféta üzenetében. Jeruzsálem bukása előtt Ezékiel főleg Júda pusztulására összpontosít, mely büne miatt hamarosan bekövetkezik. Jeruzsálem bukása után Ezékiel főleg Júda jövőbeli helyreállításáról szól.

Szerkezet és stílus. Ezékiel könyvének szerkezetére és stílusára legalább négy fő jellemző érvényes.

1. *Időrendi elrendezés.* Amint korábban A szerző és a keletkezés időpontja cím alatt említettük, világos időrendi előrehaladás figyelhető meg a könyvben. Ezékiel az egyetlen nagy próféta, aki ilyen pontos időrendi sorrendben rendezi el anyagát, de Aggeus és Zakariás könyve is hasonló felépítésű.
2. *Szerkezeti egyensúly.* Az időrendi elrendezés mellett Ezékiel könyvében szerkezeti rend és összhang is uralkodik. Az első 24 rész Júda ítéletével foglalkozik, a 33-48. rész Júda helyreállításával. E két végletet kiegyensúlyozza a 25-32. részből álló szakasz, mely arról szól, hogy Isten megítél majd más nemzeteket is. Isten dicsősége eltávozott a templomból az ítélet során (9:3; 10:4, 18-19; 11:22-25), majd visszatért a templomba, hogy áldást hozzon (43:1-5). Ezékiel megbízatása volt az ítélet üzenetének átadása (2-3. rész), később pedig újra megbízatást kapott a szabadulás üzenetének hirdetésére (33. rész).

3. *Isten dicsőségének és tulajdonságainak hangsúlyozása.* Ezékiel hangsúlyozza Isten dicsőségét és tulajdonságait. Már megbízása előtt látomást kapott Isten dicsőségéről, és később is ecseteli Isten dicsőségét a könyvben (1:28; 3:12, 23; 8:4; 9:3; 10:4; 18-19; 11:22-23; 39:11, 21; 43:2-5; 44:4).

Isten tulajdonságairól az egész könyvben tetteiből értesülünk. Isten tizenötször nyilvánítja ki, hogy neve érdekében cselekszik, nehogy megszenteltelensék [20:9, 14, 22, 39, 44; 36:20-23 (a 23. versben kétszer); 39:7 (kétszer), 25; 43:7-8]. Isten több mint hatvanszor azzal indokolja tetteit, hogy a nép „tudja meg, hogy én vagyok az Úr” (pl. 6:7; 10, 13-14).

4. *Irodalmi eszközök.* Ezékiel sajátos irodalmi eszközökkel érteti meg mondanivalóját a „megkeményedett és csökönyös” néppel. Ezek közé tartoztak a példabeszédek (12:22-23; 16:44; 18:2-3), látomások (1-3; 8-11; 37; 40-48. rész), példázatok (17. rész; 24:1-14), jelképes cselekedetek (4-5; 12. rész; 24:15-27) és az allegóriák (16-17. rész). Ezékiel ezekkel az eszközökkel drámai és erőteljes módon adja tovább üzenetét, és felkelti az emberek figyelmét, hogy azok válaszoljanak mondanivalójára.

A KÖNYV SZERKEZETE

I. Júda ítélete (1-24. rész)

A. Ezékiel felkészítése (1-3. rész)

1. Bevezetés (1:1-3)
2. A munkára vonatkozó látomások (1:4-2:7)
3. Üzenet a munkával kapcsolatban (2:8-3:11)
4. Késztetés a munkára (3:12-27)

B. Ezékiel próféciai Júda és Jeruzsálem ellen (4-24. rész)

1. Az ítélet az engedetlenség következménye (4-11. rész)
2. A hamis reménység hiábavalósága (12-19. rész)
3. Júda romlásának története (20-24. rész)

II. A pogányok ítélete (25-32. rész)

A. Ammón ítélete (25:1-7)

B. Móáb ítélete (25:8-11)

C. Edóm ítélete (25:12-14)

D. Filisztea ítélete (25:15-17)

E. Tírusz ítélete (26:1-28:19)

1. A város pusztulása (26. rész)
2. Gyászének a város felett (27. rész)
3. A város fejedelmének bukása (28:1-19)

F. Szidón ítélete (28:20-26)

G. Egyiptom ítélete (29-32. rész)

1. Egyiptom bűne (29:1-16)
2. Babilon legyőzi Egyiptomot (29:17-21)
3. Egyiptom és szövetségesei pusztulása (30:1-19)
4. Egyiptom szétszóratása (30:20-26)
5. Egyiptom és Asszíria hasonlósága (31. rész)
6. A fáraó siratása (32:1-16)
7. Egyiptom leszáll a Seolba (32:17-32)

III. Áldások Izráelen (33-48. rész)

A. Új élet Izráel számára (33-39. rész)

1. Ezékiel új őrállói kinevezése (33. rész)
2. A hamis pásztorok szembeállítása a jövőbeli igaz pásztorokkal (34. rész)
3. Az ellenség (Edóm) pusztulása (35. rész)
4. A nép megáldása (36. rész)
5. A nemzet helyreállítása (37. rész)
6. Góg támadásának visszaverése (38-39. rész)

B. Izráel új rendje (40-48. rész)

1. Az új templom (40-43. rész)
2. Az új istentisztelet (44-46. rész)
3. Az új föld (47-48. rész)